

Zoutkistdeksels

'Rivierkreeft Sjakie is aan de wandel': de zoutkistdeksels zijn geliefd

In 2013 startte het Leidse KNNV-project Vissenmonitoring in de Havenwijk, met als blikvanger de op de zoutkistdeksels geprinte informatiepanelen over het grachtenleven. De bijna vijf jaar oude visafbeeldingen waren nodig aan een opfrisbeurt toe én er zijn flink wat nieuwe soorten geteld, daarom werd de serie gereviseerd en flink uitgebreid.

Een zoutkist is een grote houten kist met strooizout, waarvan de deksel schuin afloopt. Elke Leidse brug heeft een eigen zoutkist. Dit is een ideaal platform op leeshoogte, waarop op elke kist in de Havenwijk een mooie onderwaterfoto met een in Leiden waargenomen vissoort is geprint.



Koen met Sjakie, de gewilde rode Amerikaanse rivierkreeft.
(Kreeftenfoto: Jelger Herder)

10 nieuwe soorten

Inmiddels zijn bijna alle afgebeelde vissen vervangen, om buurtbewoners en passanten geboeid te houden. Zo werd rivierdonderpad 'Doutzen' vervangen door 'Jack Sparrow'. Wijkbewoonster Martha (84 jaar) zei: "Ik ga heel goed opletten of ik écht het verschil zie!"

Ook de twee algemene informatiepanelen zijn weer up-to-date: zo kreeg de plaat over het Project Vissenmonitoring extra uitleg en illustraties over de succesvolle monitoringsmethode 'zaklampvissen' (zakgids.nl; zie Schubben en Slijm 36, juli 2018).

Dankzij cofinanciering van 'Verrijk je buurt' van Fonds1818, bevat de serie nu ook de Chinese wolhandkrab, gevlekte Amerikaanse rivierkreeft, blankvoorn, meerval, de driedoornige en de tiendoornige stekelbaars.

Onder andere Janny Bosman, Arthur de Bruin, Willem Kolvoort, Picture Partners, Silvia Waajen en Vildaphoto steunden deze leerzame en toegankelijke 'zoutkistenroute' met prachtige

onderwaterfoto's. Nieuw ontdekte soorten die nog op een eigen zoutkist wachten zijn de bot, marmergroundel, zwartbekgrondel en bittervoorn. Daarmee komt het totaal dit jaar op 22 zoutkisten met aquatische informatie.

Adoptie maakt bekend en geliefd

Tijdens de voorbereidingen is bij buurtbewoners gepolst welke vissoort zij graag voor hun deur willen hebben. De wolhandkrab, meerval, snoekbaars, bot en de beide stekelbaarsjes waren binnen een week geadopteerd! De zoutkisten geven de direct omwonenden een prachtige, lokale vis om voor te zorgen. Ze krijgen uitleg over die specifieke soort, informatie die ze als ambassadeurs graag delen met familie, vrienden en voorbijgangers. Ook houden ze zowel de kist als het grachtenwater voor hun deur extra goed in de gaten en schoon.

Dat de afbeeldingen geliefd zijn, bleek eind november 2017. Toen werd Sjakie (de rode Amerikaanse rivierkreeft van Jelger Herder) met deksel en al gestolen van zijn zoutkist! Binnen 8 uur was dankzij de adoptie-familie de hele wijk geïnformeerd en had iedereen zijn ogen op steeltjes. Een dag later publiceerde het Leidsch Dagblad (heel passend voor dat jaargetijde) het item: 'Sjakie is aan de wandel: wie brengt hem weer thuis?'

Meedenken = meeleven = meedoen

De nieuwste ontwerpen voor meertalige informatiepanelen liggen op de tekentafel. Zo komt er een plaat die uitlegt wat een rivierdonderpaddenhotel is (zie elders in deze Schubben en Slijm). Ook zal een plaat aan toeristen uitleggen hoe je brutale meeuwen ontmoedigt en waar de dichtstbijzijnde glas-, papier- en restafvalcontainers zijn. Bezoekers worden zo op een plezierige wijze geïnformeerd over de soortenrijke Haven waaraan zij vakantie vieren. Met duidelijke afbeeldingen



Rivierdonderpad Doutzen werd vervangen door Jack Sparrow.
(Foto's: Picture Partners)



Buurtbewoner Thal: "Ik adopteert hem wel! Af en toe een kwastje erover, toch?"
(Foto: Aaf Verkade)

wordt geïllustreerd hoe ze de grachten samen met bewoners, ondernemers en gemeente zo schoon mogelijk kunnen houden. En hoe ze Jack, Doutzen en Sjaak zelf kunnen (leren) spotten! Vissenmonitoring en een actieve stadswaterbeleving breidt zich dankzij geïnteresseerde en actieve bewoners elk jaar verder uit, waardoor er nu al in zo'n 10 wijken is gezaklampvist. Sjakie's nieuwe zoutkistdeksel ligt inmiddels aan drie kettingen:

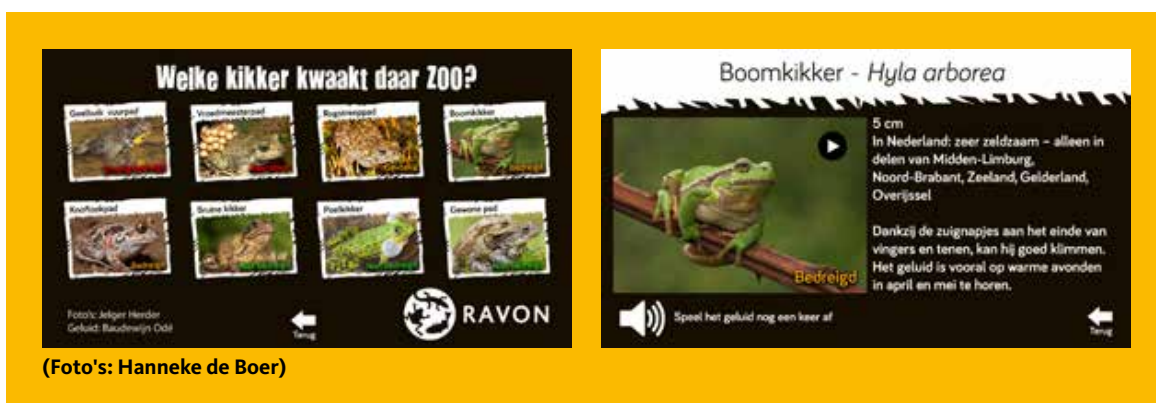
we hopen dat hij dit keer blijft zitten waar hij zit, zodat hij nog veel passanten erop kan wijzen hoe helder en soortenrijk de grachten zijn.

Aaf Verkade

Projectleider visserijmonitoring en adviseur stadsgrachten
www.zoutkistenroute.nl

Limburghuis GaiaZOO

Geluidenwand van de amfibieën



In diertuin GaiaZoo te Kerkrade worden 'onze' vuursalamanders uit het Bunderbos opgevangen en een paar zijn voor bezoekers te bezichtigen. Ze worden opgevangen totdat ze weer veilig kunnen worden teruggeplaatst als de vuursalamander-schimmel *Bsal* niet meer aanwezig is.

GaiaZOO licht toe: "Als men in het scherm 'Welke kikker kwaakt daar ZOO' op de boomkikker klikt, dan verschijnt het scherm 'boomkikker'. Tegelijkertijd is dan het geluid van die soort te horen. In het geval van de boomkikker hebben we ook nog een filmpje toegevoegd van een kwakende kikker; die kan men zien door op de foto in het vervolgscherm te klikken."

Maar nu is er nog een reden om eens langs te gaan bij deze diertuin. Want sinds dit najaar is er in het Limburghuis in GaiaZOO een geluidenwand van amfibieën te bewonderen. Alles is via een beeldscherm te bedienen. Hanneke de Boer van

Kris Joosten

RAVON
www.gaiazoo.nl



Boomkikker Zonhoven

An de Wilde stuurde ons deze mooie foto met als toelichting: "Zondag 9 september jl. hebben wij deze speciale boomkikker met een kleurafwijking gefotografeerd in Zonhoven (Be), en die dag in hetzelfde gebied nog een tweede gevonden, maar die had meer witte vlekken. Ook in voorgaande jaren hebben we boomkikkers met kleurafwijkingen gevonden in het Retranchement en De Doort."

(Foto: An de Wilde)